

1. BESTE EREMUAK ETA GOGOETARAKO DOKUMENTUAK

4.- BESTE EREMUAK ETA GOGOETARAKO DOKUMENTUAK

4.1.-AURKEZPENA

Honako kapitulu honetan laburki biltzen dira aurreko kapitulu lan dutako gaien inguruko zenbait gogoeta osagarri, oro har, aipatu gaiak zeharkatuz, analisirako erreferentziazko Esparru orokor bat eskaintzen dutenak.

Horrela, lehenik eta behin, hirien arrakastari buruzko eta arrakastarako ezinbesteko kontsideratzen diren aspektuei buruzko dokumentua gehitzen da. Jarraian, Donostian euskararen inguruko zenbait planteamendu estrategiko sartzen dira, zentzu honetan, strategiaren lau helburu eta bost garapen-eremu eskainiz. Dokumentu hauek Alfonso Vergarak eta Gotzon Egiak egin dituzte (bertsio zabalagoan) hurrenez hurren.

Azkenik, gogoeta-gai eta ideia multzo bat biltzen da Donostiaren etorkizunarekin erlacionatutako ordezkari instituzional eta adituei egindako elkarrizketetatik abiatuz.

4.2.-HIRI BATEN ARRAKASTA

XXI. mendearen hastapenetan eta ekonomia berri baten eta globalizazio prozesuen sorrerarekin paraleloki, botere politikoaren egituraren eta banaketaren aldaketa garrantzitsuak atzematen dira. Batez ere, Estatu tradizionaletatik instituzio transnazonaletarako botere-uzteak ikusten dira, eta paraleloki, Estatu nazionaletatik eskualde eta hirietarako botere-uztea eta funtzioen transferentzia.

Gobernu nazionalak gizartea berritzeko eta zuzentzeko gaitasuna galtzen ari dira gero eta irekiagoa eta lehiakorragoa den inguru batean; hiri berritzaileak protagonismo berria hartzen ari dira eta halaxe egiteko potentzialitate ikaragarria dute. Egun, munduko ekonomian ez dute lurraldeek lehiatzen, hiriek lehiatzen dute neurri handi batean.

Gainera, gure gizarteak globalizazioaren etapan planteaturik dituen erronka nagusiak, hala nola aberastasunaren eta aukeren banaketa, etorkinen integrazioa, kohesio soziala eta ingurumen eta kultura-sostengarritasuna, ezin dituzte estatuen merkatuak edo politikak konpondu.

Hiri-politikatik emaitza ikusgarriak lor daitezke jardun ekonomikoen lehiakortasuna hobetzeko, baina batez ere oso emaitza onak lor daitezke integrazio sozialari eta ingurumen eta kultura-sostengarritasunari dagokionean.

Hirietako gobernuaren horizonte berriak behar ditugu, gure hirien arrakastak eta porrotak hein handi batean gure lurraldeen arrakastak eta porrotak izango direla jakinik.

Artikulu labur honetan, globalizazioaren etapan hiri baten arrakastarako klabeak kontsideratzen ditudan aspektuak adieraziko ditut; etapa honetan ekonomia berriaren erronkei erantzuna eman eta aldi berean, merkatu-legeen aplikazioaren ondorioz sortutako ingurumen eta gizarte-haustura konpondu behar delarik.

Lehiarako abantailak sortzeko gai dira

Etaparen industrialetan lehengaiak, kapitala eta lana baziren produkzio faktore nagusiak, globalizazioaren etapan, berriz, ideiak, pertsonak eta azken finean, kapital intelektuala da aberastasun iturri nagusia. Pertsonak dira XXI. mendeko ekonomiaren lehengai eta lehiakortasun-faktore nagusi.

Etorkizunean, gure hirien biziraupenerako erronkarik garrantzitsuena, ongi prestaturiko giza-baliabideak hezteko, erakartzeko eta eusteko gaitasuna izango da; zentzu honetan bizi-kalitatea eta hau baldintzatzen duten hiriko faktore guztiak, lehiakortasunaren faktore klabe izango dira.

Hirien gobernuaren aduradunek, beren lurraldeetan garatzen diren jardueren eta enpresen lehiakortasunaren hobekuntzan lagun dezakete. Ez dago arlo guztietan lehiakorra izan daitekeen hiririk; hiri bakoitzak bere helburuak eta profila zehaztu behar ditu, abantaila lehiakorra sortzeko gai izango diren egitura, ekipamendu, hezkuntza-programa eta oro har, faktore kritikoez hornitzeko. Hau da aberastasuna sortzeko oinarria, biztanle guztientzako aukerak eta kalitatezko enplegua, alegia.

Kohesioan eta gizarte garapenean indarra.

“Arrakastadun Hiriek” gizarte-oreka eta kohesioa lortzeko egiten dute lan, hau da, gizarteko biztanle eta talde guztien “inklusioa” lortzeko. Era berean, gizarteko desberdinatasunen eta pertsonen eta taldeen “esklusioa”-ren aurka borrokatzen dute. Zerbitzu eta ekipamenduetarako sarreraren banaketaz ez ezik, guztientzako aukerak sortzeaz arduratzen diren hiriak dira.

Hiriaren eraberritzeari, ingurumen kalitateari, hiri-espazioari eta hiriaren irudiari ahalegin handiak eskaintzen dizkioten hiriak dira, aspektu hauek hiriko klase sozial eta talde guztietan baitute eragina. Gainera, hiriaren beraren eta auzo bakoitzaren nortasun zeinuak indartzen saiatzen dira. Jabego sentimendua, autoestima eta hiriarekiko harrotasuna bultzatzen dute, horrek proiektu kolektiboetan lan egiteko gaitasuna hobetzen baitu,

Solidaritate, hiri-zerbitzu eta ekipamenduetarako herritar guztien sarrerarako helburuak hirigintzatik egin daitezke; gainera, sozialki burutsua etasentsiblea den hiri-politikak, herritarrei hezkuntza eta enplegu aukerak eskain ditzazkioke.

Hiri eta natur-ingurumenari sentsibleak

Nahiz eta egun ingurumenari buruzko ardura globalizatu egin dela esan daitekeen, hiri arrakastatsuek hiri eta natur-ingurumenarekiko sentsibilitate eta errespetu

berezia erakusten dute. Ahalegin bereziak eskaintzen dizkiote lurraldearen baliozeari, ekosistema naturalen berritzeari, eta batez ere, fisikoki sozialki eta ekonomikoki degradatutako hiri-guneen eraberritzeari.

Ingurumenari buruzko hirien ahaleginak ez du biztanlerien bizi-kalitatean bakarri eragiten, jarduera ekonomikoaren garapenerako lehiakortasun eta singularitate faktore eta kohesio sozialerako elementu garrantzitsua da, izan ere, hiriko ingurumen sistema biztanle guztiek gozaten baitute.

Gizateriak, planetaren sostengarritasuna bermatzeko, planteatuta dituen erronka gehienei hirian eman behar zaie erantzuna; ez dezagun ahaztu 25 urteren buruan munduko biztanleriaren %75a hirietan biziko dela.

Hiri arrakastatsuak etorkizunerako proiektu ilusiogarrria dutenak dira

Merkatu ekonomia erregulatzeko eta pertsonen eta enpresen sormena eta produktibitatea estimulatzeko tresna aparta da; hala ere, ez da hiriaren organizatzeko tresna efizientea. Hiriaren organizazio fisikoa merkatu bultzatzaileen esku uzteak ez dakar epe ertain edo luzera, guztiontzako emaitza onik.

“Hiri arrakastatsuak” ez ditu merkatuak diseinatzeko; ez dira “laissez faire” printzipioan oinarritzen, nahiz eta noski, ekonomiaren logika kontuan eduki; bere itxuran komunitatea osatzen duten faktore desberdinek hartzen dute parte. Lidergoaren, partizipazioaren eta berrikuntzaren bidez diseinatzeko dute etorkizuna. Lidergo indartsua, gizarte zibil heldua eta kohesio inter-instituzional nabarmena duten hiriak dira.

Tamaina, garapen ekonomiko edo hiri-profila alde batera utzita, hirien arteko bereizkuntza oinarritzeko badago: “proiektudunak” eta “proiekturik gabekoak” diren hiriak daude.

“Hiri arrakastatsuak” Hiri Proiektua edukitzeko eta estrategia ekonomikoaren, kohesio eta garapen sozialaren eta Ingurumenaren sentsibilitate eta zaintzaren arteko oreka burutsua aurkitzeko gai dira.

Globalizazioaren etapan arrakasta edukitzen ari diren hiriak, beren nortasun propioa, bere singularitateak deskubritzeko, eta aldi berean, gero eta zabalagoa

eta aukera ikaragarriak den munduaren Esparruan, etorkizunerako proiektua eraikitzeko gai dira.

Nahiz eta oso garatua eta sofistikatua izan, ez dago berrikuntzan eta sormenean ahalegin iraunkorrik egin gabe, bere lorpenen iraunkortasunaz seguru egon daitekeen hiririk. Etapa globalean aldaketa prozesuak oso azkarrak dira.

Egun, ikusmen eta lidergo politikoa lehiakortasun faktore klabea da. XXI.mendeko hirigintza ez da zero batzen duen joko; udal aurrekontuen gestioak berak oso ondorio mugatuak ditu hiriaren transformazio potentzialean. "Proiektu burutsu" batekin eta hiriko aktore desberdinen arteko kolaborazioarekin, esponentzialki biderkatzen dira etorkizunerako aukerak.

Hiri baten arrakastaren sekretua, gobernatzen dutenek etorkizunerako proiektu burutsua eta ilusionagarria edukitzeko eta sektore pribatua eta gizarte zibila guztien onurarako inizatibetan lanean jartzeko gai izatea da.

4.3.-EUSKARAREN INGURUKO PLANTEAMENDU ESTRATEGIKOAK

4.3.1.-Sarrera

Zer leku bete beharko luke euskarak etorkizuneko Donostian? Ba al du Donostiak beste hiri euskaldunetatik bereizi eta euskararen inguruan enfoke desberdina justifikatzen duen ezaugarri berezirik? Gure hiriaren etorkizuna nolakoa izango den planteatzerakoan, euskara, nolabait singularizatzen duen ezaugarria bezala ikusten al dugu?

Gogoeta estrategiko batek ezin du *euskararen eremuari* eskusiboki eragiten dioten alternatibetara soilik mugatu. Hortaz, gogoeta estrategiko orokor batean, alferrikakoa izango da *euskaltzaleen, euskararen sustapenaren ikuspuntua* sartzen ahalegitea baldin eta ikuspuntu hori beste eremuetan, -hala nola ekonomian, gizarte arazoetan, informazio eta komunikazio teknologietan, kultura-industrietan, hedabideekin erlazionaturiko politikan, eta abar- kontuan hartzen ez badugu.

Bestalde, euskararen arloa, Donostiaren etorkizunari buruzko analisi honetara errebotez etorritako gehigarri gisa ulertzen badugu, hau da, benetako aukera estrategikoekin eta gure etorkizunerako garrantzia duenarekin zerikusirik ez duen zerbait bezala, eta azken finean, bigarren mailakoa eta osagarria den zerbait bezala, hobe izango dugu argi esatea eta jende askok bere denbora, ahalegina eta esperantzak alferrik ez gastatzea.

4.3.2.-Estrategia baten garapenerako hiru printzipio

Donostian euskarak edukitzea nahiko genukeen lekuaz mintzatzen garenean, honako hiru printzipio oinarritzko hauek eduki beharko genituzke kontuan:

- Ezin da XXI.mendeko Donostia ulertu, azken mendeetan euskarak izan duen eboluzio kulturala eta soziala kontuan hartu gabe.
- Euskara hizkuntza minoritarioa da Donostian.
- Euskarak ez zuen sekula bere garapenerako, egungoa bezain egoera onuragarria eduki.

Pentsa liteke hiru printzipio hauek beren artean aurkakoak izatea, aldi berean, euskarak bizi duen ahulaldi eta osasun egoeraren espresio diren neurrian. Baina gure errealitatea halakoxea da: anitza, desberdina eta maiz, aurkakoak. Jarraian, oso labur bada ere, oinarritzko hiru printzipio hauek argumentatzera joko dugu.

Euskararen historia modernoa Donostiari loturik aurkitzen dela esan genezake, eta gainera, gure hiriaren eboluzioa tradizio hau kontuan hartu gabe ezinezkoa dela. Garai zailenetan ere, ez da Donostian euskarari dagokionean, belaunaldi bat bestearekin lotzen duen katea eten.

Egun, euskara hizkuntza minoritarioa da Donostian, izan ere guztiek gaztelaniaz arazorik gabe hitz egiten baitute (oraindik eskola-adina lortu ez duten haur batzuk ezik), euskaraz, biztanleriaren erdiak soilik hitz egiten duen bitartean. Edo, hobe esan, biztanleriaren erdiak *euskara daki*, nahiz eta ez guztiek, ezta gutxiagorik ere, beti, edozein leku eta egoeratan, euskaraz hitz egin. Bestalde, ez dudu sekula gure egoera minoritarioaren kontzientzia nahikoa eduki, eta gure etorkizunaz gogoeta egiteko aukera ugari ere ez dugu izan.

Beste garai batzutan euskaldun gehiago edo gutxienez, donostiarren artean euskaldunen proportzioa oraingoa baino handiagoa izan bada ere, eta gure egoera minoritarioa ahaztu ezin badezakegu ere, Donostiako euskaldunok ez dugu sekula egun baino indar, kultura eta jarduera-gaitasun handiagorik eduki.

Euskaldun donostiarrek egun, ezaugarri kultural eta soziak nahiko argiak dituzte oro har: kultura-maila altua dute eta gazte gehienek ikasketak euskaraz egin dituzte, bizitza publikoko edozein esparrutan euskara zailtasunik gabe erabiltzeko gai direlarik; euskara ez dute famili-giroan edo lagunartean soilik erabiltzeko hizkuntza kontsideratzen eta euskararen egoeraren kontzientzia pragmatikoa dute.

4.3.3.-Estrategia baten garapenerako kontuan eduki beharreko lau helburu

Hiri baten plan estrategikoan bilduriko helburuek, hiri osoaren etorkizunarentzat ispilu eta gainera, herritar gehienen indar bitala esnatzeko eta aktibatze eta gehiengo zabal baten arteko akordioa lortzeko gai izan behar dute, zalantza eta eztabaida iturri izan beharrean.

Euskararen esparruan ere, halako helburuak defini beharko genituzke, hau da, akordian oinarrituak, euskalun direnentzako nahiz ez direnentzako baliagarriak direnak eta euskararen inguruko herritar-kontzientzia sortzeko beharrezko indar eragilea dutenak.

Jarraian, segitu beharreko strategiaren bilaketan donostiar gehienen arteko akordioa bilatzeko, lau helburu baliagarri planteatuko ditut:

- Donostiak euskararen hiriburu bihurtu behar du
- Euskarari bere kultura-ondare balioa ezagutu behar zaio
- Euskararen aldeko ekintza positiboak egitea beharrezkoa da
- Gizarteak eta instituzio publikoek modu koordinatuan jokatu behar dute

Donostia euskararen hiriburu

Hartu beharreko estrategietako bat Donostia euskararen hiriburu sinbolikoa bihurtzera bideratutakoa litzateke.

Modu horrtako identifikazioa bultzatzea komenigarria litzatekeela uste dut, guztion adimenean euskara eta Donostia loturik ager daitezela egiten duena.

Egun Donostiak, euskararen hiriburu bihurtzeko baldintza zoragarriak biltzen ditu: euskal probintzien artean, euskaldun gehien duen hiriburua da, alde nabarmenaz gainera; euskal kulturarekin erlazionatutako erakunde ugari Donostian dute egoitza (idazle eta itzultzaile Ikarteak, bertsozale elkarteak, eta abar); euskararen inguruan existitzen den *industria* murrizta Donostian kokatzen da (argitaletxeak, disko-etxeak,...).

Euskara kultura-ondarea

Donostiak, Euskal Herri osoak bezala, elkarbizitzarako espazioak behar ditu. Gaur, inoiz baino gehiago, herritarren inizatiba-izpiritua eta gaitasuna bateratzeko balio duten elementuak behar ditugu.

Euskara izan daiteke elementu bateratzaile garrantzitsuenetakoa, izan ere, gure gizarteak, zati batean behinik behin, halaxe ezagutzen baitu. Horren erakusgarri da etorkizuneko belaunaldiei begira ematen zaion balioa, beste zenbait gauzen artean, D ereduaren matrikulazioetan izandako igoeran islatzen delarik.

Euskara gure kultura-ondarearen elementuetako bat dela azpimarratu nahi nuke eta ideia hori bultzatzera bideratutako *lan didaktikoa* ez da sekula alferrikako ahalegina izango.

Bestalde, egiten den politikak oso arrazionala eta positiboa izan behar duela eduki behar da kontuan (hau da, *zerbait* egin behar dela) euskara behin eta berriz begira-pintuan, izaera politikoa duten eztabaiden erdian, ager ez dadin.

Azkar eta seriotasunez, sektore euskaldunetatik bakarrik zuzendua ez den baizik eta nahiz eta hizkuntza hitz egin ez, helburu berdinak banatzen dituzten haiek egindako eduki eta argumentuen ekarriarekin aberastutako politika trinkoa abian jartzen ez badugu, hizkuntzari dagokionean mundu ofiziala eta mundu erreala bereizten dituen distantzia gero eta handiagoa izango da eta gero eta errazagoa izango da euskara herra mintza politiko gisa erabiltzea.

Euskararen aldeko ekintza positiboak

Euskararen funtzio kulturala finkatzeko helburuarekin egin behar da lan, balorepolitikoen gainetik. Lan hau ezin da edonola egin, ordea.

Botere politikoei eskatu behar diegu, hizkuntzarekin erlazionatutako gaietan, oro har gizarteko beste eremuetan egiten duten bezala lan egin dezatela, hau da, politika eraginkorra sortu eta kudeatu ditzatela, errealitateak sortutako desorekak leuntzeko.

Botere publikoek komunitate linguistiko txikienaren eta ahulenaren babeserako politika ezarri, era honetako erabakiak hartu eta beharrezko neurri finantziarioak

hartu behar dituzte, izan ere gaztelaniak aldeztu aurretik Estatuaren babes osoa eta bere biziraupena segurtatzen duten baliabide ezin hobeak baititu.

Botere publikoek komunitate linguistiko txikiak eta ahulak babesteko duten arduraren ideia, bere legitimotasun osoz konziente izanik, eraman behar da praktikara, Europako lurralde aurreratu eta zibilizatu guztietan horrela jokatzen ari baitira.

Gizartearen eta instituzio publikoen lan koordinatua

Hizkuntzari dagokionean, oso argi islatzen da portaera desberdinetan: arduradun politiko gehienak euskara gatazka politikoaren erdian kokatzen duten artean, euskal gizarteak urtetik urtera, euskarazko hezkuntza ereduak indartu ditu. Eta egoera berdintsua da Donostian.

Horrela, gure lurraldeko osagai sozialak eta instituzionalak dibortzio egoera honetan jarraituz gero, guztiz ezinezkoa izango da euskararen aldeko ekintza positiborik egitea.

Zalantzarik gabe, nahiko oreka egokia aurkitzen lagun liezaguten puntua, instituzio ofizialen jokoak euskararen aldekoagoa eta euskaltzaleen elkarteena instituzioen aldekoagoa izate litzateke.

4.3.4.-Estrategiaren bost garapen-eremu

Euskararen erreperazioan Donostiari halako gune-izaera eman nahi badiogu eta "Donostia eta euskara" identifikazio sinbolikoa indartu nahi badugu, nire ustez metodo baliagarrienak, euskal kulturarekin erlazionatutako *zerbitzuak* Donostian kokatzean datza.

Nahiz eta linguistikoak izan mintzagai ditugunak, ezin dugu beste edozein motatakoa baino gehiago, zerbitzu hiri gisako Donostiaren hiri-konfigurazioa ahaztu.

Horregatik, logikoa dirudi euskal kulturarekin erlazionatutako zerbitzu nagusiek beren egoitza Donostian edukitzea. Ez naiz, bereziki, euskal kulturaren eremu

instituzionalari buruz ari, baizik eta berritzaileak edo etorkizunerako inizatiba interesgarriak izan daitezkeen zerbitzu desberdinei buruz.

Lana bost eremu hauetan zentra liteke:

- Liburua
- Hedabideak
- Arte ezenikoak eta zinema
- Informazio eta komunikazio teknologia
- Ekonomia eta gizartea

Ez da beharrezko hutsetik hastea, egun eremu horietan lan egiten lagun diezaguketen oinarriak bai baititugu, bestalde, Donostiari izaera berezia edo bakarra emango diotelarik.

Liburua

Esan dezakegu. Donostiak egun leku pribilegiatua betetzen duela liburuarekin erlazionatutako sektore guztietan, euskal kulturaren gunea den heinean: idazleak, argitaletxeak, itzultzaileak, banatzaileak, saltzaileak, liburutegiak.

Euskarazko liburuen argitaletxe gehienek, ez bakarrik Gipuzkoakoek, baizik eta Euskal Herri guztikoek, Donostian dute beren egoitza. Gauza bera gertatzen da idazle, itzultzaile eta argitaldarekin, eta baita banaketa-etxe gehienekin. Euskarazko liburuen fondoak donostiar liburutegietan daude, udal liburuetan nahiz Koldo Mitxelena Kulturunean. Datu zehatzak ez ditugun arren, biztanleria donostiarra da, zalantzarik gabe, euskarazko irakurleen proportzio handiena duena...

Hortaz, abiapuntu egokian aurkitzen gara Donostia erreferentzia puntu garrantzitsua eta nabarmean bihur dadin.

Esparru honetan, beste inon existitzen ez diren eta Donostiak leku egokia luketen bi zerbitzu mota sor litetezke:

- *Euskarazko fondo bibliografikoen erreferentzia zentroa*: zentro honek, euskarazko eta euskarari buruzko errekurtso bibliografikoen erreferentzia zentralizatuaren lana beteko luke.
- *Itzultzailearen Etxea*: Europako beste lekuetan existitzen den instituzioa da eta honen funtzioa itzultzaileak defendatzea eta batez ere literarioei, laguntza eta lanerako lekua eskaintzea da.

Hedabideak

Hedabideen egoera orokorra guztiz aldatzen ari da oso denbora laburrean, eta dirudienez, teknologia berrien eragina oso garrantzitsua izango da datozen bi edo hiru urteetan.

Datorren aldaketa erabatekoa da eta nire ustez hizkuntza gutxituek zerbait galduko dute eta zerbait irabaziko zurrumbilo horretan.

Gal dezakegunaren aldetik, kontuan eduki behar dugu euskaldunok *gutxi* garela; oso kopuru murrizta osatzen dugu publizitatearen munduan eragin ahal izateko eta berak sortutako finantziario-iturriek baldintzatuko dute hedabideen etorkizuna (izan ere, egun jada gertatzen da honakoa).

Hala eta guztiz ere, bestalde onurak lor ditzakegu, teknologia berrietan oinarritutako hedabideak ekonomikoagoak eta egite errazagoak baitira; eta ez baitute baimen legalen arazorik planteatzen, uhinen bidezko hedabideetan gertatu ohi den bezala.

Komenigarria litzateke hedabide berrien garapen aukerak aztertzea (teknologia berrietan oinarritzen direnei buruz ari naiz), batez ere, Donostiako eskualderako tokiko telebista bati buruz. Ahalegin honetan EITB erakunde publikoarekin koordinazioan egingo litzateke lan (bere bigarren egoitza nagusia Donostian duelarik), eta egungo euskarazko hedabideen babes bilatuko litzateke.

Arte eszenikoak eta zinema

Eremu kultural guztietatik arte eszenikoena eta zinemarena da Donostian hobeki kokatua dagoena. Aktoreak, produktoreak, antzerki-taldeak, zinema-produktoreak, bikoizketa-etxeak, zuzendariak... eta antzoki publikoak eta guzti!

Gure txikitasunaren arren, arte eszenikoen eta zinemaren munduak gure artean halako indarra hartu duela esan genezake.

Ikusleen ikuspuntutik, zinema-aretoetan euskarara bikoiztutako zinemak eskaintzeko 2000. urtean eman diren urrats garrantzitsuak aipatu behar dira.

Esparruren batean bada bideragarria, kulturaren eremuan Donostia hiriburu bihurtzea, euskarazko antzerki eta zinemaren mundu honetantxe da. Bi aspektu aztertu behar dira analisi saonagoa egiteko orduan:

- Donostiako antzoki publikoek euskarazko antzerki eta zinemaren erreferentzia iraunkorraren sorreran joka dezaketen papera.
- Gogoeta estrategiko oron, zinema ekoizpenaren eremuan sor litezkeen baliabide berriek, oso kontuan eduki beharko lukete euskaraz lan egiten duten zuzendari, gidoilari eta ekoizleen egoera.

Informazio eta komunikazio teknologiak

Teknologia berriek aukera berri eta ezin hobeak eskaintzen dizkiete hizkuntza minoritarioei. Ezagutzaren gizartean, gure inteligentziaren, formazioaren, eta batez ere jarrera aktiboaren mende dago, gure kultura eta hizkuntza garatzeko teknologia berriak erabiltzea. Egun, Interneteri esker, euskal kulturarentzat traspasatzea handiko proiektuak eraman daitezke praktikara; baliabide gutxiarekin eta errekurso finantziario gehiegirik gabe, eta orain arte ez zen halakorik gertatu.

Hala ere, ez da nahikoa teknologia berriari esker gure eduki kulturalak interneten egotearekin, baizik eta gainera, ikerketa eta berrikuntza bultzatu behar dira, teknologia berrien erabilera gure kulturaren eta hizkuntzaren baldintzetara egokitu ahal izateko: tresna informatiko desberdinak lokalizatzeko edo euskarara itzultzeko, lokalizazio eta internalizazio tresnak gure beharretara egokitzeko, sarean edukian ezartzeko erraztasunak emateko, eta abar.

Zentzu honetan lan egiten duten enpresei edota etorkizunean sortzen direnei Miramongo parke teknologikoan kokatzeko erraztasunak edo pizgarriak eskaintzeko aukera aztertu beharko litzateke (alokairu merkeagoak, Udaletxeari ordaindu beharreko tasen exentzioa, bizitzako lehen etapetarako laguntzak,

kreditu bigunak...). Modu honetan Miramon euskararen eta teknologia berrien eremuan lan egiten dutenentzat erreferentzia-gune bihur liteke.

Ekonomia eta Gizartea

Orain arte aztertu ditudan jarduera espazioak kulturarekin eta hizkuntzaren garapenarekin erlazionaturik daude, izan ere, komunitate linguistiko minoritarioen etorkizunaz ari garenean, kultura sekula ere bazterrean utzi behar ez dela kontsideratzen baitut.

Hala ere, kontuan eduki behar da ere, hiri baten plan estratejikoaren inguruan hartzen diren erabaki guztiek plano ekonomikoan eta sozialean ere eragiten dutela, bakoitzak neurri desberdinean.

Urrutirago joan gabe Donostian, *kulturaren industriarekin* erlazionatuta, existitzen diren zerbitzuek, badute beren garrantzia ikuspuntu ekonomikotik, nahiz eta batzutan egite hau kontuan ez hartu edo behar bezala ez baloratu.

Zentzu honetan, aurreko ataletan planteatutako zenbait proposamenek, Donostiako ekonomian positiboki eragin lezakete, eta eragin hau bere neurrian baloratu beharko litzateke.

Beraz, euskarazko kulturaren industriaren eta zerbitzeun inguruan sor litezken proiektuak eustera eta babestera zuzenduriko estrategia orokor bat erabiltzea proposatzen dut. Estrategia honek ikuspuntu desberdinak bilduko lituzke: terreno industrialen eskaintza, herrian enpresak edo zerbitzuak kokatzeko laguntzak, kreditutan erraztasunak, alokairu sistema ekonomikoak eta abar. Ereku ekonomikoko akzio hauek guztiak, akzio positibo zuzenak kontsideratu litezke.

4.4.- GOGOETA ESTRATEGIKORAKO ASPEKTU GARRANTZITSUAK

Sarreran aipatu den bezala, eta aurreko kapitulu batean komentatu diren eremu estrategikoetan zentratutako gogoeta prozesuarekin batera, zenbait elkarrizketa egin dira ordezkari instituzional nabarmenekin eta Donostiaren etorkizunarekin erlazionatutako adituekin.

Elkarrizketa hauetan aintzakotzat hartzekoak ziren aspektuak eta Donostiako planifikazio estrategikoarekin erlazionatutakoak lantzerantz joen.

Jarraian aipatu bileretan landutako zenbait aspektu laburtzera jotzen da, hauetako batzu dokumentu honetako beste ataletan komentatu direlarik eta gogoeta estrategiko prozesura biltzeko interesgarriak kontsideratzen direlarik.

Lurralde-eremua

- Kooperazio eta kooperazioko lehentasunezko eremuak definitu behar dira.
- Hiriaren zentralitatearen indartzea eta aipatu zentralitatea ekartzen dioten proiektuen sustapena lortu nahi da (eskualde eta Europa mailako irisgarritasuna eta probintzi mailan garraio eta higikortasun gestioaren sistema on baten beharra).
- Hiri-eskualdea terminoa proposatzen da. Dena dela, zentralitate ardatz nagusia Zarautz-Donostia-Baiona ganean kokatzen da, nahiz eta kasuren batean, garapena 20 kilometroko zirkulu batean zentratzeko beharra kontsideratzen den. Mugaz haraindiko erlazioak, zentzu honetan, kooperaziorako eremu apropostzat jotzen dira, nahiz eta zailtasunak egon (oztopo kulturalak eta administratiboak) hiri-eremu bakar bat finkatzeko.
- Nahiz eta Donostiak eztabaida ezina den zentralitatea eduki, gainerako herrien nortasuna eta hiri-sistema multzoaren garrantzia aintzakotzat hartu behar da.
- Euskopolis-era sartzea planteatzen den arren, beste hiriburuekiko erlazio indartsuen gabezia, batez ere Bilborekin, nabarmentzen da. Bigarren eremu honek (sarea) Bilbotik-Bordeleraino hartuko luke.

Hiri-eredua

- Hiri-eredua definitu beharra dago, jarduera multzoaren ardatz estrategiko egituratzaile gisa (mugatutako denbora horizontean garatzeko edo ez garatzeko) eta hauei koherentzia emango liekena (ez bakarrik iniziatiba publikotik, baizik eta sektore pribatutik sortutakoei ere bai).
- Era berean, hirigintzaren inguruko kontzertazio handiagoa finkatu behar da Udalaren eta lurraldearen artean (Diputazioa).
- Zentzu honetan zenbait kolektiboren gaineko lehentasuna planteatzen da (sozialak, bertakoak/erabiltzaileak, demografikoak,...).

- Hiriaren espazioa ondare murrizta eta garestia da. Sektore "eraikitzailearen" presioa existitzen da, hiria dentsifikatu eta gero eta prezio altuagoak eskaintzen dituelarik.

Tokiko gobernuaren rola. Partaidetza

- Hiriak erabilera desberdinetarako espazio ekipatuak (etxebizitza, lana, komunikazioak...) eta herritarrentzako nahiz enpresentzako zerbitzuak erabaki behar ditu .
- Jardun estrategikoetako lidergoa batez ere Udalaren eta Foru Diputazioaren arteko kontzentrazio arkoan garatu behar da.
- Sektore guztiek gogoeta-prozesuan zuzenki inplikatu behar dute.
- Plan Estrategikoa hiriaren etorkizuneko garapen ekonomikoan inplikatutako pertsona eta enpresen arteko erlazio-sareak (eta kolaboraziozkoak) garatzeko aukera gisa.

Jarduera ekonomiko berriak

- Jarduera ekonomikoak garatzeko proposamen ugari gaude, ongizate sozial, aisia eta enpresei aurreraturiko zerbitzutan zentratuta.
- Honako jarduera hauek garatzeko apustua:
 - Ezagutzaren gizartea: edukiak, Informazio eta komunikazio teknologia, eta telekomunikazioak.
 - Osasuna: kualifikatutako osasun-zerbitzuak.
 - Kultura-industria (ikus-entzunezko zinema: zinemaldia aukera gisa)
 - Hezkuntza, formazio eta unibertsitate zerbitzuak
 - Zerbitzu kualifikatuak (finantzarioak, hedabideak, teknologikoak)
 - Hezkuntza eta formazio jarraituzko zerbitzuak
- Presentzia garrantzitsua duten sektoreen berrikuntza, hala nola:
 - Turismo kulturala
 - Industriarako zerbitzuak
 - Ostalaritza eta merkataritza. Hiri-eskaintzaren hobekuntza

- Aisia. Ikuskizunen eskaintzaren hedapena

Hiriaren irudia. Sareak eta kanporako erakargarritasuna

- Hiriaren nor bere baitan biltzea, kanporanzko orientazio eskasa, ezta hurbileneko ingurura ere, erreakzio positiboa sortuko duten proiektuen beharra.
- Unibertsitatea bera ere ez dago kanpora irekia eta ez da elementu erakargarria, nahiz eta bertan edo hurbileko periferian erakarpen-nukleoren batzuk existitu.
- Hirian kapital soziala, sareak eta masa kritikoa sortzeko beharra.
- Tokiko sareen kontsolidazioa. Enpresa-sare garatu gabeak. Enpresen eta unibertsitate-enpresa arteko kooperazio eskasa
- Sareetan zeharkakotasuna sustatzeko eta nukleo berritzaileenak hiri-sareetan integratzeko (hezkuntza-nukleoak, ikertzaileak, agente ekonomikoak) beharra.

Proiektu estrategiko handiak

- Hiri-proiektu handien gestioa kooperazio publiko-pribatuaren gainean egin behar da.
- Zenbait proiektu edo eremu estrategiko posible aipatzen dira, hala nola:
 - Kultura-Zentroa Tabakalera eraikinean eta Cristina-Enea parkean.
 - Parke teknologikoa
 - Musika Kontserbatorioa
 - Unibertsitate-campusa. Donostia-Gipuzkoa hezkuntza-polo gisa. Hezkuntza-kalitatean aitzindariak (eta irakasleen formazioan).
 - Geltoki intermodala. Bidaiarien eta merkantzien garraiorako trenbide-azpiegiturak.
 - Auzo desberdinetan ekipamendu eta plan desberdinak.
 - Kultura-jarduera eta industria proiektua (Zinemaldian, kultura-ekipamendu handietan eta aisia eta interes turistikodun eskaintzetan oinarriturik).

- Komunikazio-azpiegiturak (kablea). Hiriaren posizionamendu garbiaren beharra.
- Portuko azpiegitura eta honen hedapena.
- Osasun-zentro biomedikua. Espezializazio handia emanez.